

ERDÉSZETI TUDOMÁNYOS INTÉZET
ERDŐMŰVELÉSI ÉS FATERMÉSTANI OSZTÁLY

BESZÁMOLÓ JELENTÉS AZ 1986-BAN VÉGZETT MUNKÁRÓL

/ R É S Z J E L E N T É S /

" A területi megfigyelőrendszer kialakítása, folyamatos üzemeltetésének megkezdése"

c. témában.

MEGRENDELŐ:

VIZÜGYI TERVEZŐ VÁLLALAT

Budapest

1986.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA :

Dr. Halupa Lajos

KÖZREMŰKÖDTEK :

Dr. Bondor Antal
Dr. Kolwentz Ödön
Dr. Járó Zoltán
Somogyi Zoltán
Varga Gábor
Horváth Imréné
Juhász György
Kajos Tivadar
Márton Sándor
Poscher Sándor
Tajti Tibor
Unyi Mária

I. A terület megfigyelő rendszer kialakítása

1986 tavaszán - az előzetes szerződésben foglaltaknak megfelelően - megkezdtük a terület megfigyelő hálózat vizsgálati helyeinek kiválasztását, a kísérleti parcellák kitűzését. A vizsgálati helyeket különböző koru, lehetőleg 10 évnél fiatalabb eltérő magassági fekvésű területeken tűztük ki, ügyelve arra, hogy az ott található faállomány megfeleljen az adott terület termőhelyi viszonyainak. A vizsgálati parcellák nagysága a 0,1 ha /33x33 m/ , és a 0,25 ha /50x50 m/ között változik, a faállomány záródásának illetve hektáronkénti törzsszámának megfelelően. Ezután elvégeztük a faállomány részletes fatermési felvételét, az előzetes szerződésben leírt metodika szerint.

A Győri Erdészet területén Ásványráró és Lipót községek határában 10, valamint a Mosonmagyaróvári Erdészet területén Dunakiliti és Dunasziget községek határában szintén 10 db vizsgálati területet tűztünk ki és ezeken elvégeztük a fatermési vizsgálatot. A fatermési vizsgálat adatai erdészetenként az 1. és 2. táblázatban található.

A kísérleti területek elhelyezkedése a mellékelt térképen látható.

A VIZITERV megbizottjával a megfigyelőhálózat tervezett vizsgálati helyeit, a kitűzött parcellákat előzetesen

I táblázat.

A szilveterkői hullámtérben végezett fatermési vizsgálatok fontosabb adatai Győri Erdészet.

Közéghatár, Tag erdő felvétel jele	Parcella nagysága	Felvétel ideje	Áll. kora év	Fafaj	Átlagos magasság m	átmérés rö cm	Kör-lap m ² /ha	Darab-szám	Fatér-fogat osztály
3. Ásványráró 6 G.	50x25	1986. apr.	17	I-214	23,9	26,4	22,3	408	254 II.
5. Ásványráró 10 J.	50x50	1986. apr.	22	I-214	29,5	42,4	33,3	236	458 II.
9. Ásványráró 9 H.	40x50	1986. apr.	16	I-214 ONY. összesen: 25,3	25,5	34,9	18,7	195	225 II.
10. Ásványráró 11A.	40x40	1986. márc.	13	I-214	26,6	31,4	19,9	256	249 I.
15. Ásványráró 12 P.	25x50	1986. márc.	13	I-214	27,5	30,1	36,9	504	476 I.
1. Lipót Ásványráró 2 A.	40x50	1986. apr.	20	I-214	34,2	41,4	25,6	190	404 I.
Ásványráró 6 O.	30x40	1986. máj.	6	F. füz	12,2	9,4	13,4	1142	76 I.
Ásványráró 26 A.	40x50	1986. máj.	50	KST KA	22,6	8,2	205	205	III.
Lipót / Ujsziget/13 A.	40x50	1986. máj.	7	I-214	18,0	20,0	19,6	625	172 I.
Lipót	270. I.	1986. máj.	3	Pannonia	8,4	6,9	6,8	1827	36
Lipót	270. II.	1986. máj.	3	OP-229	7,4	7,0	7,1	1827	35

Örökfaiság
75 ct-től

Örökfaiság
ÖE.

Magasfaiság
tegyü öntés
erdőtelen

Magasfaiság
Öszen végezt.

2. táblázat.

A szigetközi hullámtérben végzett fatermési vizsgálatok fontosabb adatai Mosonmóvári Erdészet.

Özséghatár. Tag erdő elvétel jele	Parcella nagysága	Felvétel ideje	All. kora év	Fafaj	Átlagos magasság m	Átmérő cm	Kör- lap m ² /ha	Darab- szám db/ha	Fatér- fogat m ² /ha	Fater- mési osztály
Dunakiliti 14 B.	50x40	1986. ápr.	12	ONY	20,5	23,7	15,0	340	149	II.
O. Dunasziget 5 D.	40x40	1986. ápr.	22	I-214	33,7	47,4	21,9	124	386	I.
2. Dunasziget 7 K.	40x40	1986. ápr.	17	I-214 +ONY	14,5	16,2	14,2	688	105	VI.
3. Dunasziget 7 C.	50x50	1986. ápr.	17	I-214	32,4	46,7	31,6	184	474	I.
Dunakiliti 21 D.	50x40	1986. ápr.	5-6	I-214	14,3	16,7	15,5	708	114	I.
Dunakiliti 20 B	33x40	1986. máj.	6	OP-229 ME.	8,6 5,9	8,2 5,5	9,0 0,7	1712 23	47 6	V.
Dunasziget 44/c	40x40	1986. máj.	14+15	I-214	32,0	37,1	29,1	269	430	I.
Dunasziget 15/a	30x40	1986. máj.	5	I-214	5,6	4,3	2,1	1433	95	VI.
Dunasziget 22 B.	40x40	1986. máj.	30	KST K+HE	19,7 20,4	23,7 25,9	15,8 4,6	356 88	172 52	I.
Dunakiliti	40x40	1986. máj.	8	I-214	19,0 15,7	23,0 15,5	13,0 0,7	313 38	119 6	I.

magas fekvésű 90cm-től kavics

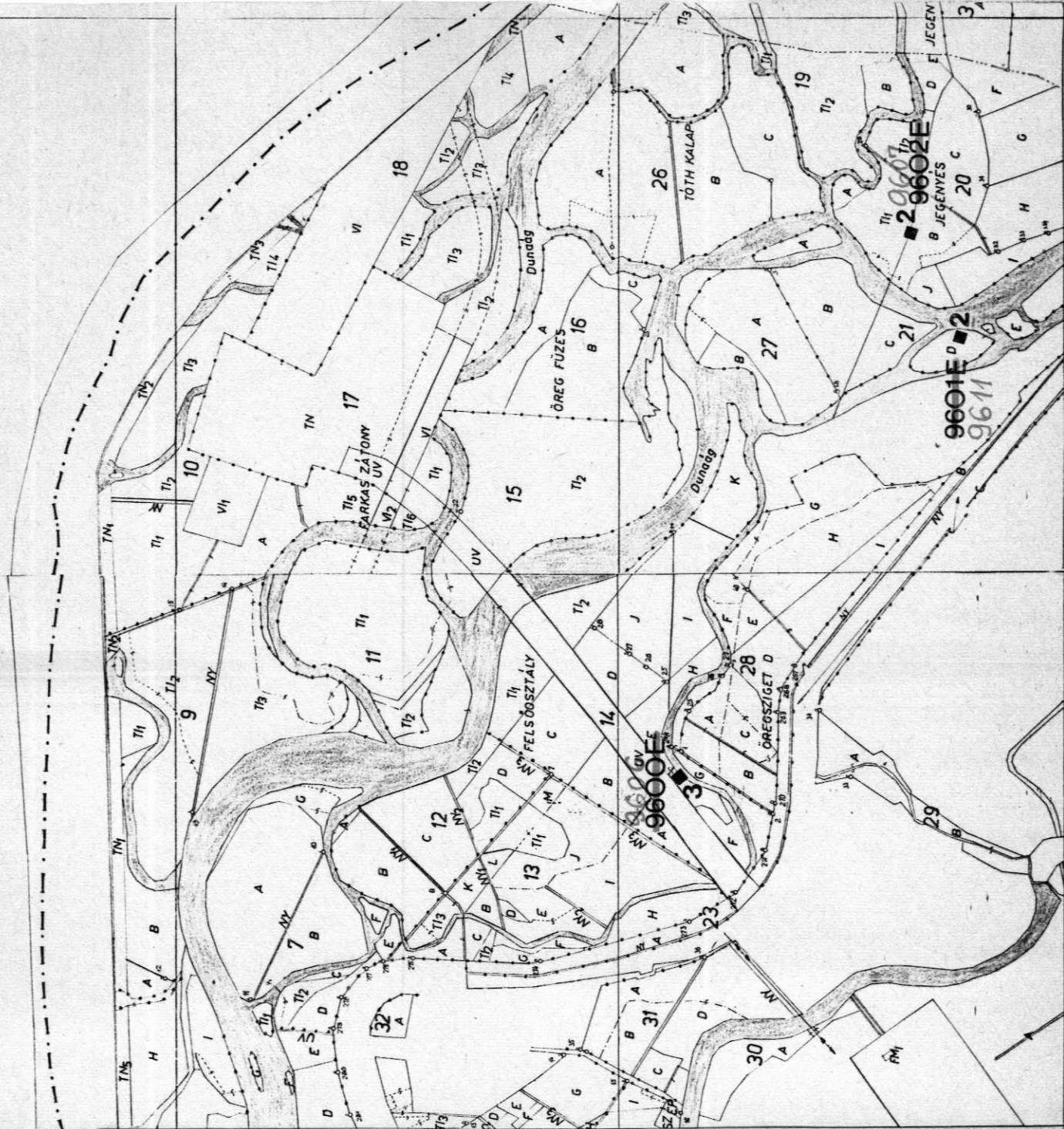
kmély fekvésű kristályréteg 85 cm-ről.

Magas fekvésű kavicstól kavicsos sz. össz.

Magas fekvésű kavicstól kavicsos sz. össz.

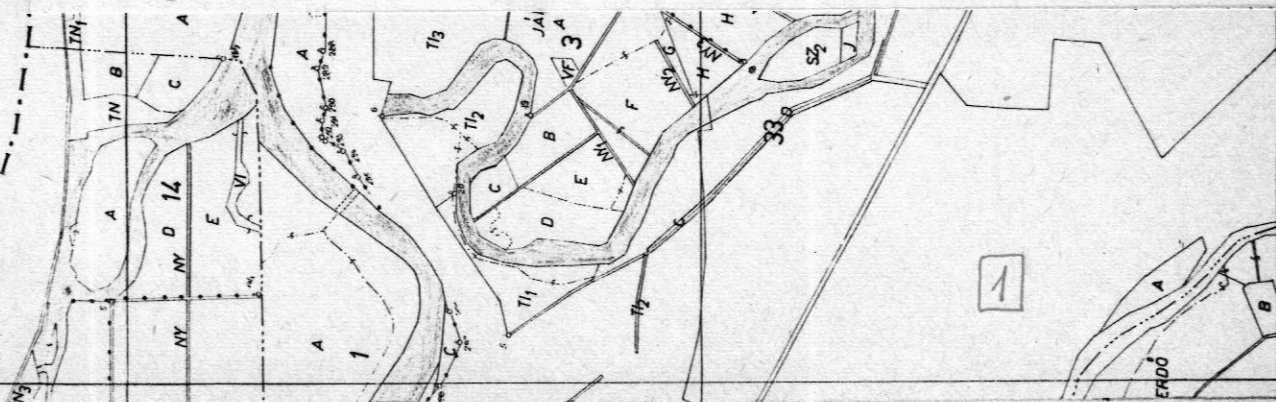
Szigetközi erdőgazdálkodás

1986. máj. 8. napján készült

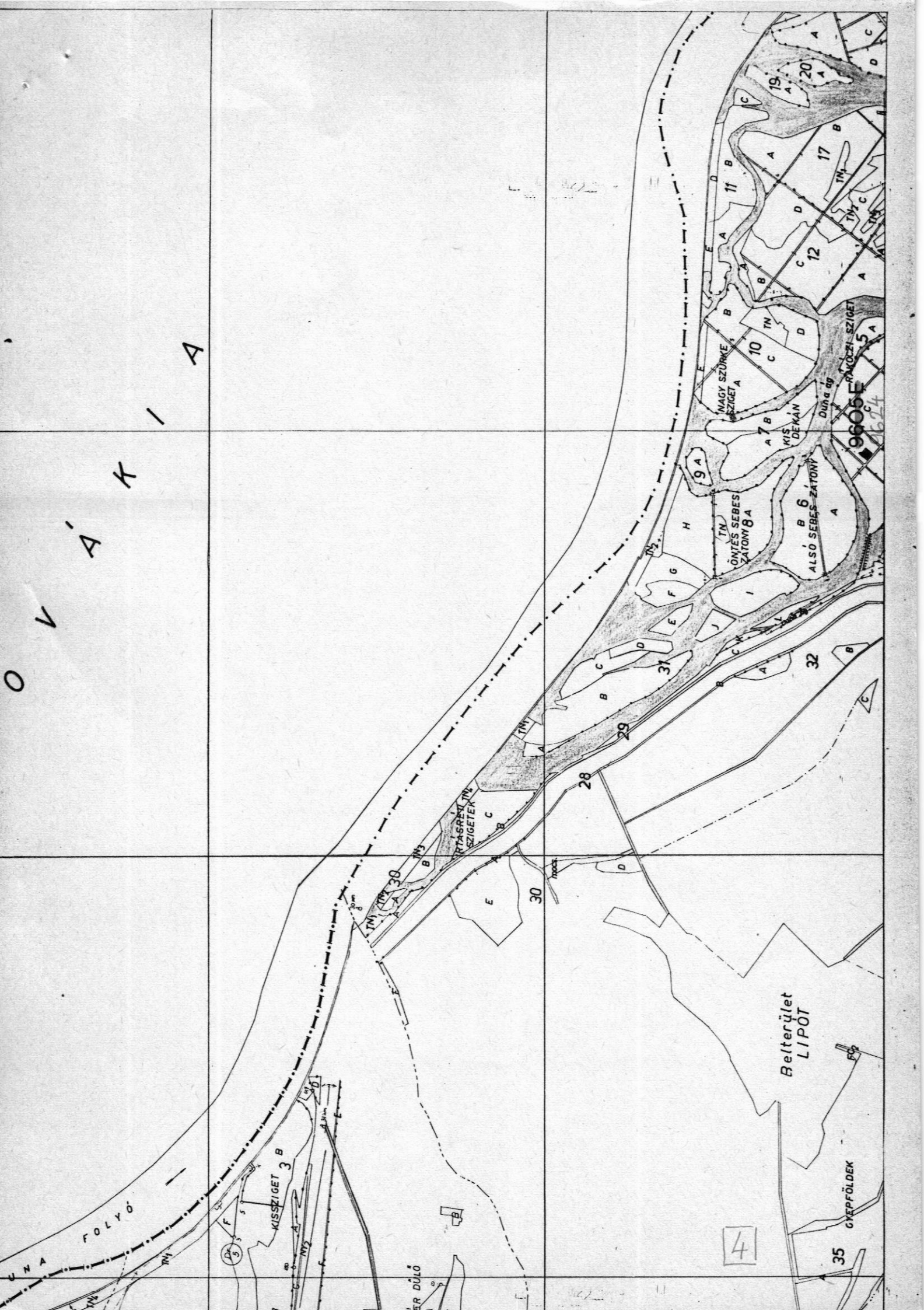

Jelmagyarázat

- 1 fatermési vizsgálati hely
- 2 fatermési vizsgálati hely talajvízszint észlelő kúttal
- 3 talajvízszint észlelő kút kiegészítendő fatermési vizsgálattal

O
V
Á
K
I
A

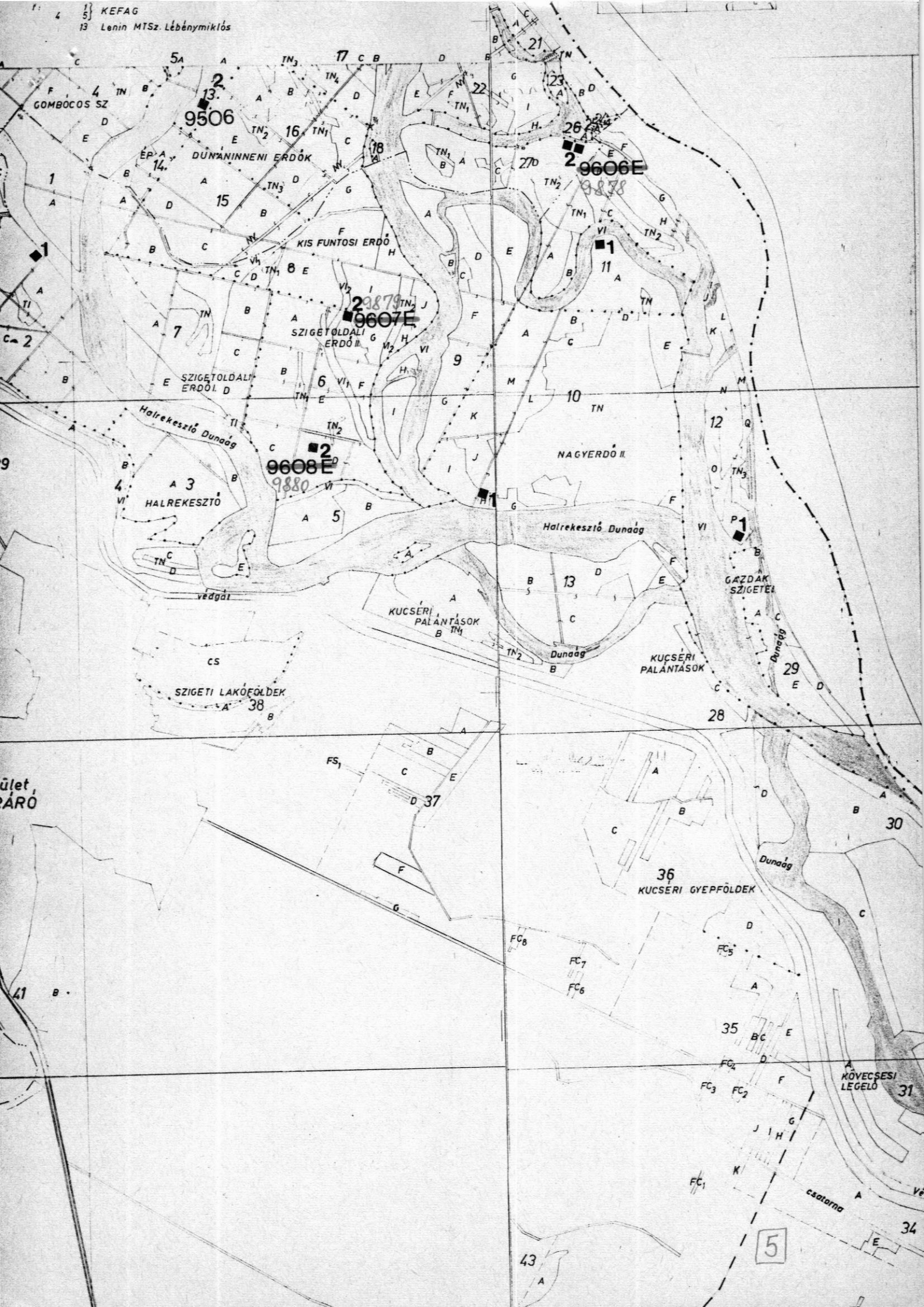
28
29
30
31
32

19
20
11
12
17
10
7
9A
8A
6
5

Belterület
LIPÓT

35
GYEPFÖLDEK

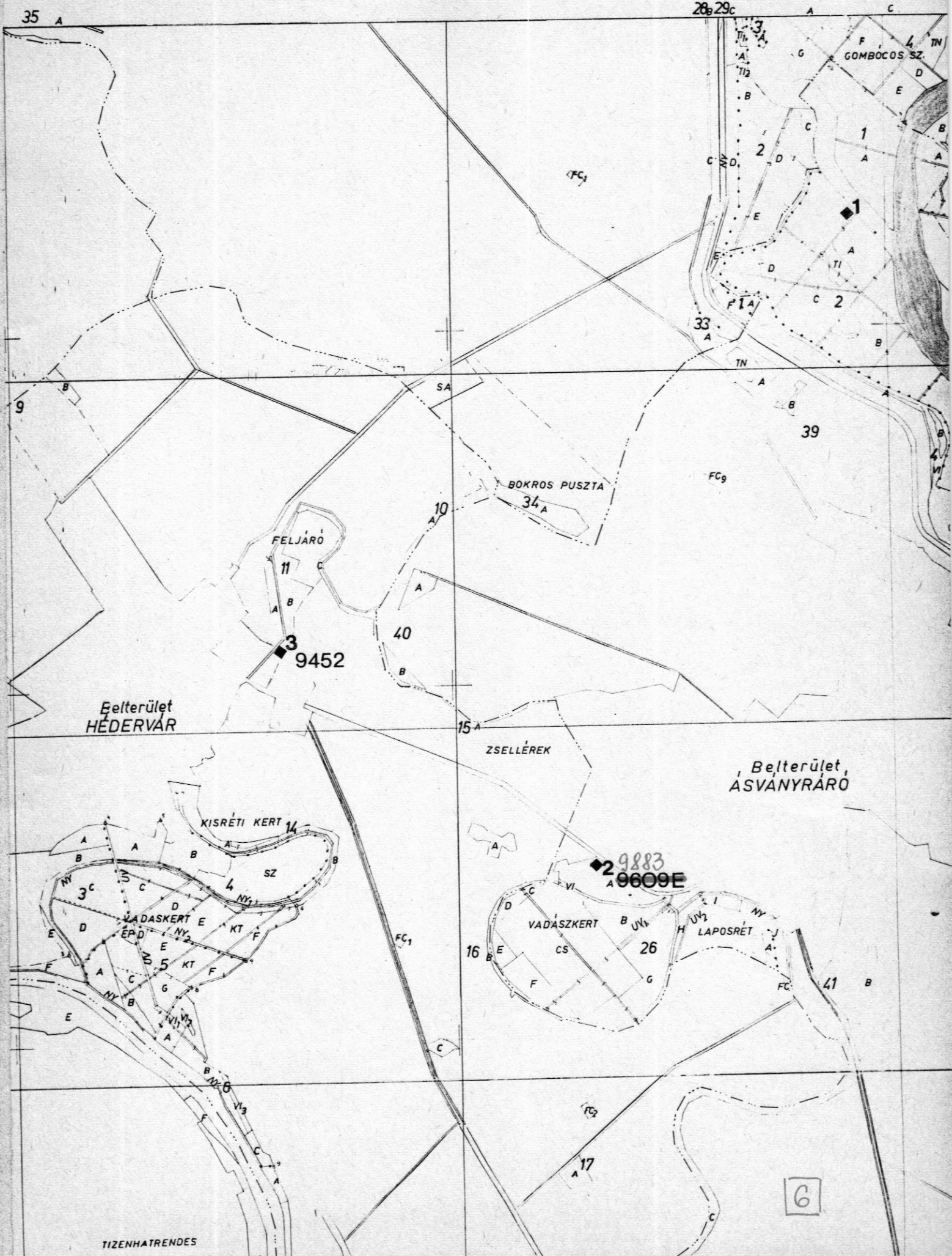
4

M=1:20000
ÉN-7-16

13 - 18	KEFA
22 - 27	VIZIG
28 - 29	KEFA
e: 33 - 37	Sziget
45	KEFA
f: 4	5
13	Lenin

ERDÉSZETI TUDOMÁNYOS INTÉZET
ERDŐMŰVELÉSI ÉS FATERMÉSTANI OSZTÁLY

MUNKABESZÁMOLÓ AZ 1986-BAN VÉGZETT MUNKÁRÓL

/ R É S Z J E L E N T É S /

"A talajvízszint változással érintett
erdők területi, fafaj, fatermési válto-
zásai a befejezett erdősités, és a
károsítások okainak vizsgálata" c.
témában.

MEGRENDELŐ:

VIZÜGYI TERVEZŐ VÁLLALAT

Budapest
1986.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA :

Dr. Halupa Lajos

KÖZREMŰKÖDTEK :

Dr. Bondor Antal
Dr. Kolwentz Ödön
Dr. Járó Zoltán
Olaszi István
Somogyi Zoltán
Varga Gábor
Horváth Imréné
Juhász György
Kajos Tivadar
Márton Sándor
Poscher Sándor
Tajti Tibor
Unyi Mária

A talajvizszint változással érintett szigetközi erdőkben a befejezett erdősitések vizsgálata

A szerződésben jóváhagyott metodika alapján mind a Mosonmagyaróvári, mind a Győri Erdészethnél kigyűjtöttük 1976-1985 között /az elmúlt 10 évben/ a befejezett erdősitések területét, az összes erdősités területét, az 1 ha befejezett erdősitéshez szükséges erdősités nagyságát.

Befejezett erdősitésnek tekintjük azt az ültetést, amely az ezzel kapcsolatos rendelet követelményeinek megfelelően az erdőfelügyelő annak minősít. A befejezett erdősités fontosabb követelményei: az erdősités hektáronkénti csemete száma- megközelítőleg egyenletes elosztásban - azonos legyen az adott célállomány típusra előírttal, az utolsó pótlástól számítva legalább 1 év teljen el. Az erdősitésben e csemeték növekedése, minősége és egészségi állapota tegye lehetővé a termőhelynek megfelelő fatermőképességű faállomány kialakítását.

A vizsgálat során összesen 330 erdőrészlet legnevesebb 3, de kedvezőtlen esetben 8-10 évre vonatkozó adatait gyűjtöttük ki. Az adatokat erdészetenként összesítettük. Az összesített adatokat az 1. 2. táblázat tartalmazza.

A táblázatból megállapítható, hogy 1 ha befejezett erdősitéshez a Győri Erdészethnél 1,36 ha, a Mosonmagyaróvári Erdészethnél 1,59 ha erdősitésre volt szükség.

Ez az érték mind a két területen alacsonyabb az országos átlagnál, ami 1,8 - 2,0 ha között változik. Lényegesen kedvezőbb azonban a Győri Erdészet eredménye. A fafajok és ezen belül elsősorban a nemes nyárok területi megoszlásánál további vizsgálatokra lesz szükség, mivel az elmúlt 3 évben ültetett különböző új fajták /Pannonia nyár, Poatu nyár, és az OP 229-es nyár/ feltehetően az óriás nyár területében szerepelnek.

Az elmúlt években tapasztalt jelentősebb károsítások a talajvízszint változással érintett szigetközi erdőkben.

Az elmúlt években a vizsgált erdőterületeken a következő abiotikus és biotikus károsítások voltak:

Árvizek:

1954-ben: Rövidebb ideig 610-650 /jul. 15-20/ cm-es volt a vízállás, ez mintegy 110 ha-on okozott 40-50 %-os pusztulást.

1965-ben: III. 27-től VII.7-ig végig rövid szünetekkel a vízállás 520 - 650 cm között volt. Ennek következtében 250 ha-on 1-2 éves nyár és fűz fiatalos 60-100 %-os mértékben károsodott.

A 3-6 éves fiatalosok egy része, főképpen az I-214 olasz nyár a nagy lomb sulya alatt kidőlt. Ezért a kidőlt fácskákat vissza kellett állítani hompolással és karókkal való feltámasztással. Idősebb állományokban pusztulás nem történt, de az éves térfogat növekedés minimális volt.

1985-ben: Augusztus hónapban rendkívül magas volt a vízállás, ez mintegy 30 ha-on okozott 20-30 %-os pusztulást és kimosta illetve elöntötte az 1-2 éves fiatalosokat.

Jégkár:

1981 évben:

December végén /dec. 16-26. max. 443 cm/ január elején /jan. 5-9. 466 cm/ két hullámban volt jeges árvíz, utána 7-12 °-os lehülés volt. 190 ha fiatalosban jégtörés keletkezett. Koratavasszal a sérült fácskákat visszavágták, a hiányzókat pótolták és így a kárt kiküszöbölték, mert az 1982 évi vízállás kedvezett az ártéri állományoknak.

1984 évben:

A januári jeges árvíz nem járult lehüléssel csak a vízszint csökkenése után, így is mint-

egy 45 ha mélyfekvésű fiatalosban keletkezett jégtörés kár.

Széltörés:

1975-ben: A Mosonmagyaróvári Erdészet területén 25 ha-on a Győri Erdészet területén 15 ha-on történt a nyári magas vízállással együtt jelentkező szélvihar következtében széltörés.

1986-ban: Október 22-én 90-100 km/ó erősségű szélvihar kb. 5 ha-on okozott széltörést különösen az I-214 nyár és a fehér fűz állományokban.

Kosza pocok:

Általában 3 évenként, de különösen a száraz periodusokban, amikor dunaártér vizboritást nem kap erősen elszaporodik a kosza pocok, ami az 1-6 éves fiatalosok gyökfőjének megrágásával pusztulást illetve növedékvesztést okoz. Ez a kár mintegy 25-40 ha-on jelentkezik.

Aszálykár:

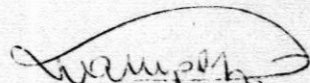
Aszálykár a száraz években jelentkezett. Különösen az elmúlt tenyészetű időszakban volt jelentős, ez mintegy 10 - 20 ha területet érintett.

Kéregfekély:

1984-1985 évi erős és tartós lehülés /-15 -27°/

után jelentkezett mintegy 150-200 ha-on az I-214 és az óriás nyár középkorú és idős állományokban a kéregfekély közepes és erős mértékben. Az erős károsításnak kitett területeken mintegy 5-10 ha-on véghasználatot kellett elrendelni.

Budapest, 1986. november

/Dr. Halupa Lajos/

2. táblázat

Mosonmagyaróvári Erdészet dunaártéri területeinek
befejezett erdősítések eredményességének
vizsgálata

Év	Befejezett erdősítés területéhez szüks. ültetés		1 ha bef. szüks. ha		Átfutási idő év	kÖNy Ony		I-214 Op-229		Akác mag sarj		KsT FFü FFü fehérnyár mag sarj		EF	Köri	
	ha	3.	4.	5.		6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.			14.
1976	20.6	31.6	1.53	7.86	4.7	5.9	6.8	-	-	-	2.3	0.9	-	-	-	-
1977	44.6	71.4	1.62	7.78	2.4	16.5	20.2	-	1.7	-	2.1	-	1.7	-	-	-
1978	254.4	412.9	1.75	6.77	4.5	113.7	76.6	-	10.5	2.2	30.9	0.7	14.8	-	-	0.5
1979	42.2	45.1	1.07	6.81	2.5	13.1	18.1	-	1.3	-	4.5	2.7	-	-	-	-
1980	19.5	40.3	2.06	9.63	0.9	3.0	5.6	-	-	-	7.3	-	2.6	-	-	-
1981	32.8	54.7	1.67	7.18	-	10.8	2.2	-	-	-	19.1	-	0.7	-	-	-
1982	47.2	80.2	1.69	8.94	-	10.4	22.5	1.4	0.5	-	8.7	-	3.7	-	-	-
1983	41.3	73.2	1.77	8.08	-	2.-	28.4	4.7	0.6	-	8.1	-	3.5	-	-	1.-
1984	25.8	43.3	1.68	6.52	-	5.7	9.8	-	1.-	-	3.5	-	1.9	-	-	-
1985	45.2	58.8	1.30	4.69	-	-	23.5	-	-	-	16.8	-	4.9	-	-	-
10 év	573.6	911.5	1.59	6.82	15.0	181.1	206.7	6.1	15.6	2.2	102.9	4.3	33.8	-	-	1.5
fafajok %-os megoszlása					2.6	31.6	36.0	1.1	2.6	0.6	17.9	0.7	5.9			0.3